



Reactie Geothermie Nederland Kamerbrief Verloop SDE++ 2020 18 januari 2021

Allereerst goed om te benadrukken dat geothermie binnen de opgave van de warmtetransitie een dragende warmtebron is om een succesvolle warmtetransitie mogelijk te maken, zowel in omvang (beschikbaarheid) als kosten (effectiviteit).

Met de projecten in de glastuinbouw is een sector opgebouwd, is kennis opgedaan en ontdekken steeds meer partijen de potentie aan aardwarmte in Nederland. Ook zijn de eerste woonwijken ook aangesloten op warmte uit een geothermiebron.

In de meeste scenario's die gemaakt zijn voor een warmtetransitie tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten, wordt een grote bijdrage voor collectieve warmtesystemen voorspeld. Die collectieve warmtesystemen moeten dan wel met duurzame warmtebronnen kunnen worden voorzien. Geothermie is hiervoor bij uitstek geschikt en kan een belangrijke bijdrage leveren.

Vanuit Geothermie Nederland (destijds DAGO en SPG) hebben we als reactie op de consultatie SDE++ in 2020 en 2021 aangegeven dat de huidige SDE++-regeling ervoor kan zorgen dat geothermie als duurzame warmtebron niet kan bijdragen aan de afspraken in het Klimaatakkoord. De Kamerbrief van 14 januari 2021 laat zien dat deze zorgen terecht zijn.

Er zijn zes projecten ingediend en de indieners moeten nog maar afwachten of zij kans maken op de regeling. Voor deze zes projecten en voor de geothermiesector als geheel betekent het dat de verdere groei en ontwikkeling stilvalt. Alleen bij het wegvallen van andere projecten komt een geothermieproject mogelijk aan bod voor de regeling.

Binnen de SDE++ staat geothermie achteraan en scoren warmteopties laag, daardoor ontstaat de situatie van een loterij. Dit geldt overigens voor de meeste warmtebronnen. Gevolg hiervan is dat er geen 'investeringszekerheid' of 'commitment zekerheid' ontstaat in de volledige keten van de warmtetransitie.

De SDE++-regeling hanteert een systematiek om zoveel mogelijk CO₂ uitstoot te verminderen tegen zo min mogelijk subsidiebijdrage per vermeden ton CO₂. Er wordt te weinig rekening gehouden met de afspraken in het Klimaatakkoord over de warmtetransitie.

De warmtetransitie staat nog maar in de startblokken, ook financiering over de hele keten van bronnen, netten en levering zal waarschijnlijk op de schop gaan, maar zal nog wel even duren. Met het oog op een demissionair kabinet en de aankomende verkiezingen zien we mogelijk ook vertraging in de wetontwikkeling op ons afkomen met de Mijnbouwwet en Warmtewet behandelingen.



Wat er zou moeten gebeuren is dat de SDE++ structureert en prioriteert aan de hand van de verschillende beleidsdoelstellingen. Warmtetransitie is een andere beleidsdoelstelling dan het vergroenen van de elektriciteitsvoorziening, waardoor er in de praktijk geen level playing field is, terwijl geothermie als warmtebron relatief hoog scoort in de systematiek.

Het is juist nodig om met geothermie in de keten van de warmtenetten in de gebouwde omgeving te starten om innovatie, conceptontwikkeling een boost te geven.

Het is dus nodig om niet alleen naar een structurele (langere termijn) oplossing te zoeken: financiering van de warmteketen inclusief de bronnen en warmtenetten, maar ook op de korte termijn de SDE++ geschikt te maken.

Geothermie is een warmtebron waar substantiële hoeveelheden duurzame warmte voor langere termijn kunnen worden opgewekt. Één project kan de warmte produceren voor 10.000 woningen voor meer dan 30 jaar. Dit is een belangrijke meerwaarde, maar ook een uitdaging bij het van start gaan met deze techniek. Een start met een warmtenet van 1000 of 2000 woningen is vanuit de warmtetransitie een stevige start, maar om geothermie als bron daar in te passen is vooraf de zekerheid nodig dat dit warmtenet doorgroeit naar 5000-10.000 woningaansluitingen. De warmtetransitie visies en de regionale energie strategieën gaan hier meer structuur en fundament aan geven, maar voor investeringszekerheid is vermoedelijk meer nodig. Dan valt te denken aan een nationaal garantiefonds dat de plannen van de lokale en regionale overheden versterkt met echt maatschappelijk commitment.

Geothermie maakt een belangrijke ontwikkeling door onder meer met industriestandaarden die de sector ontwikkelt op basis van de praktijkervaringen van de afgelopen 10 jaar. Dit leidt er op korte termijn toe dat de investeringen toenemen. Ook zien we dat de projecten groter en complexer worden en dat omgevingsfactoren en vergunningverlening er op korte termijn toe leiden dat de kosten stijgen. We hebben nog een schaa sprong in projecten nodig om op termijn een structurele kostenreductie te kunnen realiseren.

De SDE++ neemt de huidige kostenstructuur onvoldoende mee om nieuwe projecten rendabel te maken. Binnen het complexe speelveld is de termijn tussen beschikking en start exploitatie te kort.

Om geothermieprojecten wél een slagingskans te geven binnen de SDE-systematiek is een groter budget vereist of dient een deel van het SDE-budget bestemd te worden voor warmteopties die bijdragen aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord.